

9.10.2025

Koutuanjärven tuuli- ja aurinkovoimahanke (Oulu) ja voimajohto (Oulu, Ii)

Yleisötilaisuus, YVA-ohjelmavaihe ja OAS

Aika	maanantai 29.9.2025 klo 17:00–18:53
Paikka	Kierikkikeskus (os. Pahkalantie 447, Oulu), ja Teams (hybriditilaisuus)
Puheenjohtaja	Pirkko-Liisa Kantola, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Sihteeri	Henna Punkkinen, Sitowise Oy
Esittäjät ja järjestäjät	Pirkko-Liisa Kantola, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Matti Konttinen, Oulun kaupunki Jarmo Pohjola, Oulun kaupunki Jenni Lehtikainen, Metsähallitus, Kiinteistökehitys Kasper Åman, Metsähallitus, Kiinteistökehitys Jenni Haapaniemi, Sitowise Oy Salla Vikki, Sitowise Oy Henna Punkkinen, Sitowise Oy (etänä) Risto Haverinen, Sitowise Oy (etänä)
Osallistujat	Yleisöä paikan päällä 27 henkilöä (+järjestäjät) Teamsin kautta osallistuneita enimmillään 16 henkilöä (+järjestäjät)

1 Tilaisuuden avaus

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö Pirkko-Liisa Kantola Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta avasi tilaisuuden.

2 Yhteysviranomaisen puheenvuoro

Pirkko-Liisa Kantola esitteli ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Menettelyä sovelletaan hankkeisiin, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutukset arvioidaan hankkeen suunnittelun yhteydessä ennen päätöksentekoa. Vaikutusten arvioinnin tulokset on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja lupaharkinnassa. Ympäristövaikutusten arvioinnista ja selvityksistä vastaa hankkeesta vastaava. ELY-keskus toimii yhteysviranomaisena. Hankkeen YVA-menettely ja osayleiskaavoitus pyritään yhteensovittamaan.

3 Oulun kaupungin puheenvuoro

Oulun kaupungin yleiskaavasunnittelija Matti Konttisen mukaan tuulivoimakehitys Oulussa on aktiivista ja sitä ohjataan mm. kaavoituksen keinoin. Tuulivoimakaavat lähtevät liikkeelle yksityisten toimijoiden aloitteesta ja edellyttävät maanomistajien hyväksyntää. Tuulivoima tuo kaupungille kiinteistöverotuloja koko toiminnan elinkaaren ajan, sekä maanvuokratuloja kaava-alueen maanomistajille. Valtakunnallisen lainsäädännön ja maakuntakaavoituksen

9.10.2025

ohella Oulun kaupungin tuulivoimastrategiset linjaukset ohjaavat tuulivoiman sijoittumista Oulussa. Strategia koostuu yleisistä linjauksista, niitä tarkentavista suojaetäisyyksistä, sekä ei-velvoittavista suosituksista. Alle seudullisen kokoluokan tuulivoiman linjaukset ja potentiaalialueet täydentävät kokonaisuutta.

Kaupungissa on tällä hetkellä kymmenen aktiivista hanketta, joissa voimaloita on tulossa enintään 139 kappaletta. Tyypillistä kuitenkin on, etteivät kaikki hankkeet toteudu.

4 Hankevastaavan puheenvuoro

Hankkeesta vastaavan edustaja Jenni Lehikoinen Metsähallitukselta esitteli Metsähallituksen tuulivoimaliiketoimintaa ja hankekehityksen periaatteita. Metsähallituksella on Oulun ja Pudasjärven alueilla hankekehityksessä kolmen hankkeen hankekokonaisuus. Kaikkien hankkeiden YVA-ohjelmat ovat parhaillaan nähtävillä.

Hankekokonaisuutta on lähdetty viemään eteenpäin maakuntakaavan pohjalta. Koutuanjärven hankkeelle on tehty Oulun kaupungin vaatima esiselvitys, ja lisäksi Metsähallitus on tehnyt tuulivoimahankkeilleen oman sisäisen esiselvityksen ennen YVA-menettelyn käynnistymistä.

5 Hankkeen YVA-ohjelman esittely

Hankkeen YVA-projektipäällikkö Jenni Haapaniemi Sitowise Oy:stä esitteli Koutuanjärven hankkeen ja sen YVA-ohjelman sisältöä. Koutuanjärven hankkeen noin 3 000 hehtaarin suuruinen tuotantoalue sijaitsee Oulun kaupungin pohjoisosassa, noin 7,5 kilometriä Yli-Iin taa-jamasta koilliseen. Hankkeessa suunnitellaan enintään 23 tuulivoimalan (teho 6–10 MW/voimala) rakentamista toteutusvaihtoehdossa VE1. Vaihtoehdossa VE2 voimaloita rakennettaisiin enintään 19 kappaletta. Aurinkovoiman toteuttamista tutkitaan yhteensä 89 hehtaarin alalle. Alueelle rakennetaan myös tiestö ja maakaapelit voimaloiden välille, sekä sähköasema ja sen yhteyteen mahdollinen akkuvarasto. Sähkönsiirto on suunniteltu alustavasti Hervan sähköasemalle tai Isokankaan sähköasemalle ensisijaisesti 400 kilovoltin voimajohdolla (5 eri sähkönsiirron toteutusvaihtoehtoa). Hankkeesta vastaava keskustelee voimajohtoyhteistyömahdollisuuksista myös muiden lähialueen hanketoimijoiden kanssa.

YVA-ohjelmavaiheessa tuotantoalueen osalta merkittävimpiä vaikutuksia arvioidaan muodostuvan seuraavien vaikutustyyppien osalta: sosiaaliset vaikutukset, vaikutukset poronhoitoon, vaikutukset pintavesiin (aurinkovoima-alueen osalta), vaikutukset virkistyskäyttöön, vaikutukset linnustoon, vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön, sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Lisäksi voimajohtojen osalta merkittävimmiksi arvioidaan sosiaaliset vaikutukset, vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön, vaikutukset pohjavesiin, vaikutukset linnustoon, vaikutukset Natura- ja muihin luonnonsuojelualueisiin, sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Ympäristövaikutukset arvioidaan hankkeen seuravassa, eli YVA-selostusvaiheessa.

9.10.2025

6 Osayleiskaavoituksen esittely

Salla Vikki Sitowiseltä esitteli hankkeen osayleiskaavoitusta. Koutuanjärven kaavoitusaloite on hyväksytty Oulun yhdyskuntalautakunnassa helmikuussa 2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä. Kaava laaditaan lähtökohtaisesti yhden YVA:ssa tarkastellun vaihtoehdon pohjalta.

7 Kysymyksiä ja keskustelua

Kysymys: Miten korvaatte luontopolun menettämisen – rakennatkeko korvaavan reitin Yli-Iihin? Mikä on teidän kompensaatianne? Luontopolku ja sen ympärillä olevat laavut ja lintutornit menettävät arvonsa täysin.

Vastaus (Metsähallitus): Luontopolku ei ole Metsähallituksen hallinnassa, vuokralainen ylläpitää polkua. Tämän hetkisen tiedon mukaan polku on osittain huonossa kunnossa ja toiminnan jatkuminen on epävarmaa. Metsähallitus ei voi olla ylläpitämässä luontopolkua. Otamme vastaan ehdotuksia siitä, miten tätä pitäisi jatkossa käsitellä.

Kysymys: Vaarantuvatko meidän asuinalueellemme tärkeät pohjavesialueet rakentamisesta johtuen? Mistä vedet alueen asukkaille, jos pilaantuminen tapahtuu?

Vastaus (Sitowise): Huomioimme kaikki lähtötiedot pohjavedestä ja suunnitelmat esimerkiksi maarakentamisesta; miten esimerkiksi tiet sijoittuvat, ja miten pohjavesiä alueella jatkossa ohjataan. Arvioinneissa huomioidaan mahdollinen sijoittuminen luokitelluille pohjavesialueille, ja vaihtoehtojen vertailussa pohjavesialueelle sijoittuville voimajohtoreiteille tulevat näiltä osin suuremmat vaikutukset kuin sellaisille reittivaihtoehtoilta, jotka eivät sijoitu pohjavesialueille. Suomessa on pohjaveden pilaamiskielto, ja suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava, ettei pohjavesi tule pilaantumaan.

Kysymys: Millä tavoin aiotte kompensoida kiinteistöjen arvon alenemisen lähialueella? Onko alueen asukkaille korvamerkitty korvauksia omaisuuden arvon alenemisesta?

Vastaus (Metsähallitus): Ei ole korvamerkitty. YVA-menettelyssä ei varsinaisesti oteta näihin asioihin kantaa. Metsähallitus on valmis keskustelemaan haittojen kompensoinnista, mutta halutaan, että kompensatio menee yhteiseen hyvään lähialueen asukkaille. Kompensatation kohteista voi tehdä ehdotuksia.

Kysymys: Miten voimajohtojen sähkömagneettisten kenttien terveysriskit huomioidaan? Onko voimajohtojen suunnitelma-alueilla jo tiedotettu asukkaita?

Vastaus (Sitowise): Ei ole vielä tiedotettu, asukaskyselyn yhteydessä tullaan tiedottamaan asukkaita. Magneettikenttien vaikutukset tullaan arvioimaan YVA-selostuksessa vastaavassa laajuudessa kuin muissa hankkeissa on tehty. Lausuntoa pyydetään myös Säteilyturvakeskukselta.

Kysymys: Kerroitte työpaikkojen lisääntyvän; montako pysyvää työpaikkaa hanke tuo Yli-Iihin ja kuinka monta menetetään matkailun, luontopalvelujen ja poronhoidon heikentyessä?

Vastaus (Metsähallitus): Nyrkkisääntönä on, että kymmenen voimalaa työllistää noin kaksi henkilöä, esimerkiksi voimaloiden huoltoon ja teiden auraukseen liittyen. Myös voimaloiden rakennusvaihe työllistää.

9.10.2025

Kysymys: Jos ilmenee, että eri hankkeilla on huomattavia kielteisiä yhteisvaikutuksia, miten tämä hankkeissa huomioidaan?

Vastaus (Metsähallitus): Yhteisvaikutusten arviointia tehdään osana YVA-menettelyä. Kyseessä on laaja selvityskokonaisuus, ja siinä vaiheessa, kun kaikkien hankkeiden YVA:t on saatu maaliin, tarkastellaan minkälainen on toteutuva kokonaisuus.

Kysymys: Jos lähialueen asukkailta esimerkiksi 5 km säteellä alueesta, ei tule hyväksyntää hankkeelle, perääntyykö Metsähallitus vai jatketaanko hanketta silti?

Vastaus (Metsähallitus): Sosiaalinen hyväksyttävyys on hankkeelle tärkeää, mutta pelkäämään tietyn etäisyyden sisällä asuvien asukkaiden vastustava mielipide ei keskeytä hanketta. YVA-menettelyn jälkeen kaupunki päättää, hyväksytäänkö kaava. Esimerkiksi asukaskyselyn tulokset huomioidaan hankesuunnittelussa.

Kysymys: Miten asukaskyselyn vastaukset otetaan huomioon hankkeessa?

Vastaus (Metsähallitus): Riippuu pitkälti siitä minkälaisia vastauksia saadaan asukaskyselystä, esimerkiksi voimalamääriin, -sijainteihin ja voimajohtoreitteihin voidaan vaikuttaa.

Kommentti: Paljon potaskaa on kuultu. Jos katsotaan kokonaisuutta Suomessa, niin tuuli-voimarakentaminen on karkaamassa täysin käsistä. Suomeen kaavailtujen voimaloiden yhteisteho on tällä hetkellä yli 60 000 MW maatuulivoimaa ja 45 000 MW merituulivoimaa, kun Suomen sähkönkulutus on enimmillään luokkaa 15 000-16 000 MW. Suomesta ollaan teke-mässä teollisuusalue, joka tekisi vihreän siirtymän nimissä sähköä tuhoten luontoa ja ihmis-ten viihtyvyyttä. Tuotettu sähkö maksaa paljon sähkönsiirtomaksujen kautta. Kalajoelle on tänä vuonna rakennettu synkronikompensaattori, jolla kompensoidaan tuuli- ja aurinkoener-gian aiheuttamat taajuusongelmat valtakunnan verkossa. Laitos maksoi 40 milj. €, kustannus tulee siirtomaksun kautta kaikille. Seuraava laitos tulossa vuonna 2028. Tuuli- ja aurin-koenergia ovat sattumaenergiaa, ja kun puheissa luvataan, että tietyllä voimalaitosalueella turvataan tietty sähkön kulutus, on tämä täyttä sontaa. Sähköä sattuu tulemaan silloin kun sopivasti tuulee. Viime viikolla yhtenä päivänä tuulivoimaloiden kokonaistuotanto Suomessa oli 28 MW, kun teoreettinen kapasiteetti on jo yli 9 000 MW. Mikä yhteiskunta, sähköverkko ja teollinen tuotanto sietää tällaisen vaihtelun, jota ei voi ennustaa? Tuulivoiman ja aurin-koenergian osalta joutuvat muut hoitamaan varaenergian, tuulivoimateollisuudella ei ole it-sellään mitään varavoiman tarvetta. On hirvittävää, että Metsähallitus on lähtenyt tähän ra-han ahneuteen ja painostaa muita. Ympäristöministeriö teki selvityksen petolintujen kärsi-mistä ongelmista tuulivoimaan liittyen, Metsähallitus määräsi, että selvitys tulee laittaa pöy-dän alle ja sen tuloksia ei saa käyttää*. Oletteko te ihmiset, jotka konsultteina ja viranomai-sina työskentelette, miettineet tätä kokonaisuutta?

**Lisäys muistioon: Metsähallitus on vastannut näihin väitteisiin julkisesti mm. Kalevassa mie-lipidekirjoituksessa 17.10.2024.*

Kysymys: Hankealueella on yksityisten omistama yhteinen maa- ja vesialue, pinta-alaltaan n. 80 hehtaaria. V. 2012 tällä alueella oli 251 osakasta, tämä vastaa n. 3 % alueen pinta-alasta. Näitä noin 200 henkilöä ei ole huomioitu. Miten tätä aiotaan kehittää ja miten nämä maanomistajat tulevat saamaan loppujen lopuksi hyötyä itselleen? Sellainen ongelma tässä on, että kyseessä on järjestäytymätön osakunta. Tätä järjestäytymistä voisi myös edistää hankkeessa, jos se on tarpeen.

9.10.2025

Vastaus (yhteysviranomainen): YVA-menettelyssä vesialueen omistajat ovat ilman muuta osallisia, kannattaa lähettää mielipide kirjallisesti. Järjestäytymättömyys ei estä tätä.

Vastaus (kaupunki): Kaupunki haluaa, että hankkeella ja kaavalla on maanomistajien mandaatti, tässä katsotaan kuitenkin ennen kaikkea pinta-alaa, ei omistajien lukumäärää.

Kommentti: Nimet laitetaan paperiin ja hanke lähtee etenemään. Kaikkia teitä varottaisin, että lukekaa tarkkaan se sopimus. Yli-Tannilassa isäntä oli pannut nimen sopimukseen kaksi vuotta sitten. Kävi ilmi, että sopimus oli siirretty kaksi kertaa jo seuraavalle omistajalle, eikä hänelle oltu asiasta kerrottu. Edelliseen liittyen, alueella on kaksi jakokuntaa, se voi järjestäytyä, jos hanke menee, mutta siihen on kyllä pitkä matkaa ennen kuin siihen päästään.

Vastaus (Metsähallitus): Olemme tietoisia, että alueella on myös yksityisiä maita. Hankkeessa ollaan alkuvaiheessa, ja selvitetään, minkälaista kokonaisuutta viedään eteenpäin. Nämä ovat myöhemmän ajan keskusteluja. Jos toimija vaihtuu, sopimuksen siirtyminen ja siitä viestiminen ovat sopimusteknisiä asioita. Metsähallitus myy hankkeet muille toimijoille ennen rakentamisvaihetta.

Kysymys: Minkälaisella omistajapohjalla Sitowise on, onko ulkomainen vai kotimainen?

Vastaus (Sitowise): Aiemmin on ollut työntekijöiden omistama, yritys on siirtynyt pörssiin noin neljä vuotta sitten. Paljon on edelleen työntekijöiden omistusta osakkeiden kautta.

Kysymys: Kuinka leveä on sähkönsiirtokäytävä?

Vastaus (Sitowise): Riippuu linjan jännitteestä, 400 kilovoltin linja on noin 60 metriä leveä.

Kysymys: Kaupungille kysymys, miksi Yli-Iihin suunnitellaan ainoastaan tuulivoimakaavoitusta? Ettekö näe alueella muuta potentiaalia kaavoituksen näkökulmasta?

Vastaus (kaupunki): Asia ei ole ihan mustavalkoinen, kaavoitamme tuulivoimaa sille otolliselle sijainnille. Alueet määrittyvät mm. voimajohtojen sijaintien kannalta. Yli-Iissä on hyvä sähköverkko, tämä on yksi syy. Toki muuallakin Oulussa on tuulivoimahankkeita Oulussa. Sinne sijoitetaan, missä otollisimmat sijainnit ovat.

Kysymys: Voiko olla kestävä, että vaikka täällä on otollinen sijainti, Yli-Iitä kuormitetaan näin paljon hankkeiden kanssa? Toivoisin, että kaupunki ottaa asukkaat huomioon.

Vastaus (kaupunki): Kaupungilla on käynnissä paljon erilaisia teollisuushankkeita, joista tulee vaikutuksia myös muiden alueiden asukkaille. Yli-Ii ei sinänsä ole poikkeus Oulussa.

Vastaus (kaupunki): Asukkaat pyritään ottamaan huomioon parhain mahdollisin keinoin, esimerkkinä eräässä hankkeessa edellytettiin 5 km etäisyyttä Yli-Iin taajamaan. Kaupunki reagoi palautteeseen, ja pystymme edellyttämään tiukkoja vaatimuksia hanketoimijoita kohtaan, jossa huomioidaan paikallisten palaute. Myös vuorovaikutusta on pyritty järjestämään lakisääteisen lisäksi, esimerkiksi erilaisia tilaisuuksia. Haluamme ratkaisuhakuisuutta ja kyse on useiden eri intressien yhteensovittamisesta. Kaupungin tuulivoimastrategiset linjaukset tulevat myös näkymään hankekehityksessä, mm. velvoittavat linjaukset ja suositukset.

Kommentti: Olen käyttänyt luontopolkua 30 vuoden ajan omassa retkeilyssäni. Luullakseni kaupungilla ei ole ollut kunnossapitoon minkäänlaista mielenkiintoa. itselleni se on ollut tärkeä.

Kysymys: Onko kaupunki miettinyt kompensatiota alueen asukkaiden eduksi? Emme voi ottaa kaikkea haittaa vastaan. Samaan aikaisesti palveluverkkoa viedään toisaalle.

9.10.2025

Vastaus (kaupunki): Kompensaatioasia on yksi niistä, mitä strategisten linjausten suosituksissa on nostettu esiin. Hanketoimijoilla on suuri vastuu huomioida kompensatiokysymykset ja keksiä keinoja yhdessä esimerkiksi kyläyhdistyksen kanssa, miten aidosti haittoja kompensoidaan. Se mitä kaupunki voi tehdä, on päättäjien vallan alla. Ei ole välttämättä vastaavia kompensointikeinoja kuin hanketoimijalla. Päättäjillä on valta, minkälaisia kokonaisratkaisuja Oulun tuulivoimahankkeiden kompensoinnin osalta kehitetään. Luontopolku ei taida olla kaupungin maalla, en osaa ottaa tähän tarkemmin kantaa.

Kommentti: Luontopolku ei ole ollut missään vaiheessa kaupungin ylläpidettävä, Yli-Iin reserviläiset ovat pitäneet polusta huolta. Kierikin väkikin kertaalleen noin 15 vuotta sitten uusi reittimerkinnot. Kyseessä on hallinnon kannalta haasteellinen paikka. Metsänhoitoyhdistys on aikoinaan polun paikalle toteuttanut noin 30 vuotta sitten, sillä ei ole ollut byrokratian kannalta ollut mahdollista ottaa koppia ylläpidosta sen jälkeen. Huolto on ollut aika satunnaista.

Kommentti: Lintutorni on kuitenkin Oulun kaupungin sivuilla esillä.

Kommentti: Luontopolku on aukaistu ja merkitty viimeksi kuusi vuotta sitten. Vuokralaisena on Yli-Iin reserviläiset, ylläpito kuuluu meille. Olemme luopumassa vuokrauksesta väen vähentymisen ja iän karttumisen vuoksi. Luovumme todennäköisesti kokonaan vuokraamisesta tulevan talven aikana, ja alue jää Metsähallitukselle. Selvitys on käynnissä mitä tehdään alueen kahdelle lintutornille ja laavulle, jätetäänkö ne paikalleen vai puretaanko ne. Torneja voidaan edelleen käyttää, mutta aina kipeily on omalla vastuulla.

Kommentti: Polku on noin 30 vuotta sitten metsänhoitoyhdistyksen projektirahalla toteutettu ja pitkospuut, nuotiopaikat, laavut ja lintutornit on tällöin tehty. 6-7 vuotta sitten vuokrasopimus raukesi ja tässä vaiheessa reserviläiset jatkoivat. Omalla hoidolla ollut 30 vuotta, pitkospuut ovat lahonneet hyvin paljon. Kun polkua tehtiin, oli alueen luonto niin herkkää, että oli luonnonsuojelupiirien kanssa vaikeuksia, että saatiin polku rakennettua, koska alueella oli herkkää linnustoa. Näistä myllyistä ei varmaankaan sitten ole.

Kysymys: Miten nuo kaupungin yhdyskuntalautakunnan hyväksymät suositukset näkyvät tässä hankkeessa?

Vastaus (Metsähallitus): Kaupungin strategiset linjaukset on huomioitu, esimerkiksi hankealueen rajausta ja voimalasijainteja on muutettu näiden perusteella.

Kysymys: Oletteko käyneet tutustumassa Pahkakosken tuulivoima-alueeseen? Onko tullut esille esimerkiksi televisiohäirintä.

Vastauksia: Joku oli käynyt, pääosa vastanneista ei ollut. Metsähallitus ei ole käynyt juuri kyseisellä alueella, paikalliset tuulivoiman vaikutukset kuitenkin tunnetaan.

Kommentti: Karsea vauhti on hommassa, tuulienergian kanssa käy samoin kuin aikanaan DDT:n tai asbestin kanssa. Hirvittävää, että Metsähallituskin lähtee tällaiseen mukaan. Kehittää valtavasti hankkeita ympäri Suomen, mietittekö, onko sähkölle oikeasti käyttöä? On fyysisesti mahdoton, että ne sähkömäärät, joita tuulivoimalla aiotaan kehittää, voitaisiin Suomessa siirtää tai käyttää.

Kysymys: Konsultin palkan maksaa Metsähallitus. Kuinka paljon olette tehneet tällaisia selvityksiä?

Vastaus (yhteysviranomainen): Yhteysviranomainen varmistaa, että arvioinnin tekijä on pätevä. YVA-ohjelmassa on esitetty lista tekijöistä.

9.10.2025

Vastaus (Sitowise): Sitowise on tehnyt useita kymmeniä tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden ympäristövaikutusten arviointeja. ELY varmistaa, että selvitykset tullaan tekemään laadukkaasti. Noudatetaan myös kansallisia ohjeistuksia.

Kysymys: Onko selvitysten perusteella yksikään hanke kaatunut?

Vastaus (Sitowise): On ollut hankkeita, jotka eivät syystä tai toisesta ole jatkuneet.

8 Tilaisuuden päättäminen

Tilaisuuden virallinen osuus päätettiin klo 18:53.

